

Godt nytt for norsk grønt

Hvem produser den tryggeste maten? Svar: Norske bønder. Det viser seg i hvert fall når Mattilsynet undersøker restinnholdet av plantevernmidler i produktene som forbrukerne blir tilbudt. Og det er ingen dårlig målestokk.

For femte år på rad kommer norske varer ut av kontrollene uten et eneste eksempel på verdier som overskrider tillatt nivå. Det er sterkt. For ikke å si imponerende.

Importmaten kom dårligere ut. Kontrollen sist år avdekket at to prosent av importmaten hadde høyere innhold av plantevernmidler enn det tillatte. I tall dreier det seg om 21 av totalt 1450 prøver, hvorav tre prøver hadde et nivå som kunne medført akutt helsefare. Det er ikke

veldig mye. Men likevel for mye. Konklusjonen kan bare bli en: Forbrukere tar en større sjanse ved å kjøpe utenlandsk enn norsk. Bedre reklame kan ikke norske produkter få.

I hovedsak er det frukt og grønnsaker det her dreier seg om, altså grøntsektoren. Det er en sektor der norsk landbruk kan og bør øke produksjonen, hvis vi skal tro landbruksmeldinga fra i fjor. Argumentet med sunne og rene varer styrker den analysen.

Da er det bedrøvelig at de samme momentene som gjør norske grønnsaker sunne, også gjør norsk produksjon dyr i mange tilfeller. Det gjelder for eksempel når en stor andel av produksjonen dyrkes i lukkede, kontrollerte drivhusmiljøer. Og når et kaldt klima senker behovet for sprøyting.

Oppsummert

Gode tall

1 For femte år på rad har Mattilsynet målt norske varer uten å finne et eneste eksempel på overskridelse av grenseverdiene for rester av plantevernmidler.

Reklame

2 Det er den beste reklamen norske bønder kan få.

Toll-hinder

3 Norsk grøntsektor burde ekspandere. Men tollvernet gjør det vanskelig.

Toll-politikken befester problemet. Grøntsektoren kom ikke med på lista over varespekterene som Stoltenberg-regjeringen overførte fra kronetoll til prosenttoll. Kronetollen har i praksis gitt et gradvis nedbygd importvern, og altså økt konkurransekräften til utenlandsk frukt og grønt. Dette bør den rødgrønne regjeringen gjøre noe med, hvis den får en sjanse til. At de borgerlige skulle trå til, er vel for mye å håpe på.

Alt er relativt, og noen vil sette spørsmålsteget ved de tillatte grenseverdiene. Den diskusjonen skal tas kontinuerlig. Men målt ut fra ekspertens beste skjønn og et regelverk som er blant verdens strengeste, består altså norske varer prøven. Det skal bønder og forbrukere glede seg over i fellesskap.

SAGT

av andre



Bjørn Kjos: Tilbyr Jens Stoltenberg jobb i Norwegian.

FOTO: NTB SCANPIX

Tilbyr jobb

* «Dersom det går dårlig, kan han få begynne i Norwegian. Jeg tror Stoltenberg ville gjort seg ypperlig som leder i Norwegian.»

Bjørn Kjos, Norwegian-gründer, til Finansavisen.

Tilbyr safari

* «Vi har fått en elite i Norge bestående av de superrike, og de lever et liv som er fullstendig fjernt fra det folk flest lever. Vi ser det i form av pengene de bruker på eiendomskjøp og festene deres, jevnfør Petter Stordalen. Det viktigste for oss er ikke festene, men at penger er makt. Jo større økonomiske forskjeller det er, jo mer makt er konsentrert i få hender.»

Bjørnar Moxnes, Rødt-leder, som vil sende folk på rikingsafari.

Frp, KrF og Venstre

* «Det har liten hensikt å vinne alle slag, hvis du taper krigen. Vi vil også vinne valgene i 2017 og 2021. Da er det faktisk fornuftig for oss at KrF og Venstre får innflytelse, selv om vi ikke nødvendigvis trenger deres støtte for å få flertall i Stortinget.»

Ketil Solvik-Olsen (Frp), finanspolitisk talsmann, til Dagens Næringsliv.

Nasjonen retter

* Intervjuet med Frp-storingskandidat Helge André Njåstad i gårstidens avis var ved en feil utstyrt med en Høyre-logo. Njåstad har ikke byttet parti. **Red**



Nasjonen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf: 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Riving utsettes på Utøya

DAGENS GJEST

Det var i september i fjor at AUF presenterte sine storstilte planer for et «nytt» Utøya. Organisasjonen ville bruke 60 millioner kroner på å gjenreise leirstedet som et politisk verksted etter terroren. Ved å rive mange av de gamle bygningene og bygge nytt skulle øya tas tilbake. Men nå tar AUF en tenkepause. – Dialogen med de etterlatte var ikke god nok for planene ble lagt frem, sa AUF-leder Eskil Pedersen til Aftenposten nylig og fortsatte: – Jeg håper denne beslutningen vil bidra til å skape en bedre og mer forankret prosess.

Det gjør organisasjonen klokt i. Da byggeplanene ble lansert, avstedkom de ikke bare en voldsom debatt, men også et forslag om fredning av anlegget etter kulturminneloven. Normalt vekker fredninger liten oppmerksomhet, men i dette tilfellet fikk initiativtakeren, ifølge NRK, med seg mer enn 2500 mennesker på forslaget. Initiativet høstet imidlertid ikke bare applaus og rundt 700 skrev under på et brev der AUF betakk seg for et slikt inngrep fra offentlige myndigheter. Argumentet var at organisasjonen selv måtte få bestemme Utøyas frem-

tid. «Utøya er et åsted, og ikke en gravplass», het det.

– **Det er** jo kjempeskuffende, uttalte Vanessa Svebakk til NRK da Riksantikvarens beslutning om å avslå fredningsforslaget ble kjent. Svebakk mistet sin 14 år gamle datter Sharidyn under terrorhandlingen på Utøya, og var den som hadde initiert det hele.

I kulturminnelovens § 2 heter det følgende: «Med kulturminner menes alle spor etter menneskelig virksomhet i vårt fysiske miljø, herunder lokaliteter det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til.» Og om det ikke knyttet seg historiske hendelser til Utøya fra før, så sørget den skjebnesvangre sommerdagen i 2011 for at en hel nasjon rettet blikket mot Tyrifjorden. Vi må tilbake til krigens dager for å finne handlinger av tilsvarende omfang. Og det er her paradoksene melder seg.

For mens Riksantikvaren i det ene øyeblikket freder viktige kulturminner fra okkupasjonstiden, slik som Falstad leir i Nord-Trøndelag og den såkalte Serberleiren ved Øvre Jernvann i Narvik, avviser han Vanessa Svebakks henvendelse om Utøya i det neste. I 2010 het det fornuftig nok at det



Sjur Harby

Sjur Harby er arkeolog og skribent

ikke er alder eller stilart som gjør slike kulturminner verneverdige – det er historien om overgrepene som skjedde der. Også minner etter ukultur er viktige kulturminner. Likeledes ble det poengtert at den vanskelige historien verken må glemmes eller forties, og at vi må «tørre å løfte frem historier og hendelser nær vår egen tid, som viser det grusomme og fatale». Men da Svebakk mottok brevet fra Riksantikvaren, var tonen blitt en annen. Avvisningen av hennes forslag ble begrunnet med at selv om «Utøya og bygningene der samlet sett kan tilskrives en viss historisk verdi som politisk leirsted, så har ikke bygningene der stor nok verdi i seg selv til at en fredning etter kulturminneloven kan forsvares».

Selv uten 69 døde burde Utøya i kraft av sin politiske historie ha vekket antikvarens interesse. Når spørsmålet om en fredning etter kulturminneloven dukket opp og mer enn 3000 mennesker engasjerte seg for eller imot, er riksantikvarens reaksjon ikke bare overraskende, men direkte nedslående. I stedet for å lytte til debatten, valgte han å vende de pårørende ryggen, kutte debatten og legge sin påståtte begeistring for lokaldemokrati på hattehyllenen.

FREDNING?

«Da byggeplanene ble lansert, avstedkom de ikke bare en voldsom debatt, men også et forslag om fredning av anlegget etter kulturminneloven.»